

T.C.
DARÜSSELAM BÜYÜKELÇİLİĞİ
Ticaret Müşavirliği

Sayı : 64033266-951.01.04

Konu : Tanzania'da Kaju Fıstığı Ticareti
Özelinde Dolandırıcılık Vakaları

DAĞITIM YERLERİNE

Malumları olduğu üzere Tanzania kaju fıstığı üretiminde dünyada önemli bir pozisyona sahiptir. Ayrıca, ülkede yetiştirilen kaju fıstığı kalite olarak da üst sınıfta yer almaktadır. Dolayısıyla, adı geçen ürün, ülkenin ihracatı içerisinde de önemli bir konumda yer aldığı için Tanzania Devletince stratejik olarak addedilmektedir. Tanzania'nın kaju fıstığı üretimi noktasında hem nitelik, hem de nicelik olarak önemli bir pozisyonda yer alması, bahse konu ürünün ticareti ile uğraşan Türk iş insanlarının ilgisini artan bir şekilde adı geçen ülke pazarına yöneltmiştir. Ancak; artan bu ilgiye paralel olarak Türk firmalarına yönelik dolandırıcılık vakalarında da yükselme olmuştur. Müşavirliğimize de bu yönde bildirilen dolandırıcılık olaylarında artış yaşanmıştır.

Tanzania'da 2018 yılı toplam ürün rekoltesi 220.000 ton olarak gerçekleşmiştir. Adı geçen ülkede toplamda kaju fıstığı işleyen 23 fabrika bulunmaktadır. Bunlardan 8'i faal olup, geriye kalan 15 fabrika işler durumda değildir. Söz konusu sekiz fabrikanın üretim kapasitesi yaklaşık 20.000 ton olup, toplam kaju fıstığının yaklaşık %10'unu işleyebilecek durumdadır. Dolayısıyla kaju fıstığının %90'ı işlenmek üzere Vietnam ve Hindistan gibi ülkelere ihraç edilmektedir. Kaju fıstığını ham olarak ithal eden Hindistan ve Vietnam ürünün dünya piyasalarında taban fiyatını belirlemektedir. İşlenmiş kaju fıstığının rayiç bedelinin kilogram başına 10-11 Amerikan Doları olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kaju fıstığı işleyen ülkeler önemli karlar elde etmektedir.

2018'de kaju fıstığı özelinde fiyat krizi çıkmıştır. Tanzania'nın en önemli ihracat kalemlerinden biri olan kaju fıstığının dünya piyasasındaki fiyatı düşmüş ve özel sektör, devlet tarafından belirlenen kilo başına en az 3.000 Tanzania Şilini (1,32 ABD Doları) tutarındaki fiyatı yüksek bularak kaju fıstığı alımında isteksiz davranmıştır. Bunun üzerine, Tanzania Cumhurbaşkanı John Magufuli, üreticiden tüm kaju fıstığını kilo başına 3.300 Tanzania Şilini (1,45 ABD Doları) üzerinden devletin satın alacağını ve orduya ait kamyonlarla depolara taşınacağını, fiyatı düşük tutan ve kilo başına fiyatın 1.500 Tanzania Şilini (0,66 Amerikan Doları) olabileceğini ileri süren Tanzania Kaju Fıstığı Kurulu'nun lağvedildiğini açıklamıştır. Kaju fıstığı Tanzania Devletince stratejik ürün olarak

değerlendirildiği için 2018 yılında söz konusu üründe ortaya çıkan fiyatlama krizi sonrası, aynı yıl içerisinde tüm kaju fıstığı stoku devlet tarafından satın alınmıştır Dolayısıyla, özel sektörün elinde hâlihazırda kaju fıstığı bulunmamaktadır. Devlet peyderpey elindeki stoku özel sektöre satmaya başlamıştır. Yine de an itibariyle kaju fıstığı ticareti noktasında devlet en önemli merci konumdadır.

Türk firmaları kaju fıstığı ticareti için internet üzerinden buldukları Tanzanya'lı şahıs/firmalarla temasa geçmekte, akabinde karşı taraf kg başına piyasa koşullarına uymayan ve piyasanın çok altında bir fiyat (kg başına 1-2 veya 3 Dolar gibi) vermekte, karşı tarafça önerilen gerçekçi olmayan düşük fiyat üzerine bazı Türk firmaları art niyetli firma/shahıslarla iş yapmayı kabul etmektedir. Halbuki, piyasa koşullarında kaju fıstığı için rayiç bedelin en az kg başına 7 Amerikan Doları olduğu Müşavirliğimizce mütalaa edilmektedir. Bir süre sonra fiyat teklifini veren ve dolandırma niyetiyle hareket eden şahıs/firmalar, ilgili Türk firmalarından çeşitli kisveler (sertifika gideri, menşe şahadetnamesi, ihracat izni, gümrükleme, konteynır parası vb.) altında para istemektedirler. Art niyetli bu gibi şahıs/firmalara para gönderilmesi durumunda, Türk firmaları karşı tarafa ulaşamamaktadır. Para gönderilen şahıs/firmaların iletişim bilgileri sahte olduğu için bunlara Müşavirliğimizce de ulaşılması mümkün olmamaktadır.

Bu çerçevede, Türk firmaları, yerel firmalarla/shahıslarla iş ilişkisine girmeden önce Müşavirliğimiz ile temasa geçmelidir. İlaveten, yerel firmanın güvenilirliği teyit edilmeden ve ticaret için gerekli güvenceler elde edilmeden (akreditif, mal mukabili ödeme vs.) yerel firma/shahıslara hiçbir şekilde ödeme gerçekleştirilmemelidir.

Bilgilerini ve yazımız konusunu oluşturan bilgilendirmenin ilgili kurum/kuruluşlara (TİM, TOBB, DEİK, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri, ilgili Meslek Odaları, Tüm Kuruyemiş Sanayici ve İş Adamları Derneği vb.) duyurulması hususunu müsaadelerine saygılarımla arz ederim.

e-imzalıdır
ONUR BİLGİN
Ticaret Müşaviri

Dağıtım:

Gereği

İhracat Genel Müdürlüğüne

Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğüne

Bilgi

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğüne

